SAVJETODAVNI ODBOR O PONAŠANJU ZASTUPNIKA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2025.

PREDGOVOR

U skladu s člankom 10. stavkom 7. Kodeksa ponašanja zastupnika u Europskom parlamentu u pogledu integriteta i transparentnosti (Prilog I. Poslovniku Parlamenta, dalje u tekstu „Kodeks ponašanja”), Savjetodavni odbor o ponašanju zastupnika (dalje u tekstu „Savjetodavni odbor”) objavljuje godišnje izvješće o svojem radu.

Odbor je 13. travnja 2026. usvojio godišnje izvješće o radu Savjetodavnog odbora od 1. siječnja do 31. prosinca 2025.

Sadržaj

1. Obveze zastupnika u pogledu integriteta i transparentnosti

2. Savjetodavni odbor o ponašanju zastupnika

2.1 Sastav

2.2 Predsjednik Odbora

2.3 Sjednice tijekom 2025.

2.4 Ispitani slučajevi i pružene smjernice

3. Aktivnosti povezane s Kodeksom ponašanja

3.1 Podnošenje i ažuriranje izjava o privatnim interesima zastupnika

3.2 Podnošenje drugih izjava

3.3 Informiranje

3.4 Statistika

3.5 Grafički prikazi analize trendova

4. Uprava

Sažetak

Ovo izvješće odnosi se na aktivnosti Savjetodavnog odbora u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2025.

Savjetodavni odbor 2025. ispitao je 17 slučajeva navodnih kršenja Kodeksa ponašanja (u usporedbi s 11 slučajeva 2024.). Trend povećanja može se objasniti činjenicom da se, u skladu s pravilima izmijenjenima 2023., navodna kršenja Kodeksa ponašanja mogu dojaviti i izravno Savjetodavnom odboru. Ta je promjena dovela do povećane razine osviještenosti o pravilima o integritetu i transparentnosti kako unutar tako i izvan Europskog parlamenta.

Savjetodavni odbor primio je dva zahtjeva zastupnika koji su od njega zatražili smjernice o tumačenju i provedbi odredbi Kodeksa ponašanja. Savjetodavni odbor pružio je savjete u povjerenju, i to u roku predviđenom u Kodeksu ponašanja.

U skladu s Provedbenim mjerama Kodeksa ponašanja u pogledu integriteta i transparentnosti, koje je Predsjedništvo donijelo 16. listopada 2023., nadležna administrativna služba (Administrativni odjel zastupnika pri Glavnoj upravi Predsjedništva, koji pruža usluge tajništva za Savjetodavni odbor) nastavila je provoditi opće provjere vjerodostojnosti izjava o privatnim interesima koje podnose zastupnici.

U skladu s dugogodišnjom praksom Administrativni odjel zastupnika nastavio je odgovarati na upite koje su podnijeli zastupnici ili njihovi asistenti kako bi im se pomoglo da pravilno primjenjuju odredbe Kodeksa i njegovih Provedbenih mjera.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. podnesene su 193 izjave o privatnim interesima (od čega je u njih 187 bilo riječ o ažuriranim inačicama), 6805 izjava o svijesti o sukobu interesa, 212 izjava o sudjelovanju na događanjima koja su organizirale treće strane i 11 izjava o imovinskom stanju u skladu s pravilima. Osim toga, zastupnici su obavijestili predsjednicu o 44 dara. Objavljeno je da su ukupno održana 32 122 sastanka sa predstavnicima interesnih skupina ili trećih zemalja.

U usporedbi s 2024. povećani broj podnesenih izjava pokazuje visoku razinu osviještenosti o novim obvezama među zastupnicima i povećanu transparentnost u Europskom parlamentu.

Na kraju izvješća umetnuti su grafički prikazi analize trendova, kao novi element koji omogućuje pregled i procjenu radnog opterećenja i podataka.

1. OBVEZE ZASTUPNIKA U POGLEDU INTEGRITETA I TRANSPARENTNOSTI

Kodeksom ponašanja utvrđuju se vodeća načela u pogledu integriteta i transparentnosti te glavne dužnosti zastupnika u obnašanju njihova mandata. Zastupnici se vode i djeluju u skladu sa sljedećim općim načelima ponašanja: nepristranost, integritet, transparentnost, marljivost, čestitost, odgovornost i poštovanje dostojanstva i ugleda Parlamenta. Moraju djelovati isključivo u interesu javnosti i ne dobivati niti nastojati dobiti bilo kakvu izravnu ili neizravnu korist ili bilo kakvu nagradu.

U skladu s člankom 2. Kodeksa ponašanja zastupnici ne smiju sklapati nikakve sporazume u svrhu djelovanja ili glasovanja u interesu bilo koje druge pravne ili fizičke osobe koji bi mogli ugroziti njihovu slobodu glasovanja. Ne smiju tražiti, prihvatiti niti primati nikakvu izravnu ili neizravnu korist ili drugu nagradu, uključujući u novcu ili naravi, u zamjenu za određeno ponašanje u djelokrugu parlamentarnog rada zastupnika te moraju savjesno voditi računa o tome da se ne izlažu situacijama koje bi mogle biti povezane s podmićivanjem, korupcijom ili nedopuštenim utjecajem. Osim toga, zastupnici ne smiju sudjelovati u plaćenim aktivnostima lobiranja koje su u izravnoj vezi s postupkom odlučivanja na razini Unije.

Kodeks ponašanja pruža definiciju „sukoba interesa" i utvrđuje potrebne korake za rješavanje takvih slučajeva. Sukob interesa postoji kada se na obnašanje mandata zastupnika u Europskom parlamentu u javnom interesu može neprimjereno utjecati zbog obiteljskih i emotivnih razloga ili ekonomskog interesa, ili drugog izravnog ili neizravnog privatnog interesa. Definicija „sukoba interesa" iz Kodeksa ponašanja mora se tumačiti na način da obuhvaća ne samo privatni interes koji stvarno utječe na zastupnika u obavljanju njegovih dužnosti, nego i kao „situacije u kojima se javnosti može činiti da utvrđeni interes utječe na nepristrano i objektivno izvršavanje službenih dužnosti" zastupnika[1]. Sukob interesa ne postoji kada zastupnik ostvaruje neku korist zbog same činjenice da je dio opće javnosti ili široke skupine ljudi.

[1] Presuda od 15. srpnja 2015., Dennekamp/ Parlament, T-115/13, EU:T:2015:497, točka 106.

Obveza je zastupnika uložiti sve razumne napore da utvrde sukobe interesa i, kada postanu svjesni da postoje, odmah poduzeti mjere za njihovo uklanjanje. Ako ne mogu ukloniti sukob interesa, zastupnici ga moraju prijaviti u svojoj izjavi o privatnim interesima. Prije izlaganja ili glasanja na plenarnoj sjednici ili na sjednici nekog od tijela Europskog parlamenta također su dužni prijaviti svaki sukob interesa u vezi s temom koja se razmatra.

Povrh toga, dužnosnici, izvjestitelji, izvjestitelji u sjeni, među ostalim i za mišljenje, te sudionici u službenom izaslanstvu ili međuinstitucijskim pregovorima također moraju podnijeti izjavu o svijesti o sukobu interesa. Parlament je 17. lipnja 2025. usvojio tumačenje o tom pitanju kojim se utvrđuje da zastupnik koji je predložen za izvjestitelja za nekoliko predmeta slične teme može podnijeti jednu opću izjavu kojom su obuhvaćeni svi ti predmeti. Ako dođe do sukoba interesa za pojedinačni predmet, za taj se pojedinačni predmet mora podnijeti izjava. U slučaju izvješća o provjeri valjanosti mandata novoizabranih zastupnika izvjestitelj mora prijaviti sukob interesa u pogledu provjere valjanosti vlastitog mandata.

Nadalje, Kodeksom ponašanja utvrđuju se detaljna pravila o izjavi o privatnim interesima. Zastupnici moraju podnijeti izjavu koja sadrži sve potrebne informacije na detaljan i precizan način. Prvu izjavu zastupnici su dužni podnijeti do kraja prve plenarne sjednice nakon izbora za Europski parlament ili u roku od 30 dana nakon preuzimanja zastupničke dužnosti tijekom parlamentarnog saziva. Ako dođe do bilo kakve promjene, moraju podnijeti ažuriranu inačicu izjave do kraja sljedećeg mjeseca.

Člankom 5. Kodeksa ponašanja predviđa se obveza zastupnika da prijave imovinu na početku i na kraju mandata.

U obavljanju dužnosti zastupnici u Europskom parlamentu moraju se suzdržati od primanja darova ili sličnih povlastica, osim onih čija je približna vrijednost manja od 150 EUR. Ako se zastupnicima kada službeno zastupaju Europski parlament daruju darovi približne vrijednosti veće od 150 EUR, zastupnici o tome moraju obavijestiti predsjednika i predati darove instituciji.

Zastupnici su dužni prijaviti prisustvovanje događanjima koja organiziraju osobe ili organizacije ako su im putne troškove, troškove smještaja i/ili dnevnice dijelom ili u potpunosti platile ili nadoknadile treće strane.

Kodeks ponašanja obvezuje sve zastupnike da na internetu objave sve predviđene sastanke u vezi s parlamentarnim radom zakazane s predstavnicima interesnih skupina koji su obuhvaćeni područjem primjene Međuinstitucijskog sporazuma o obveznom registru transparentnosti ili s predstavnicima javnih tijela trećih zemalja, uključujući njihove diplomatske misije i veleposlanstva.

Članak 8. odnosi se na prijavu primljenih informacija. Nakon izmjene članka 8. koju je Parlament usvojio 17. lipnja 2025. i kojom se usklađuju članci 7. i 8., izvjestitelji u prilogu svojem izvješću ili mišljenju moraju navesti predstavnike interesnih skupina i predstavnike javnih tijela trećih zemalja, uključujući njihove diplomatske misije i veleposlanstva, od kojih su primili informacije o pitanjima koja se odnose na temu predmeta i koje su izvjestitelji uključili u svoje izvješće ili mišljenje. Istodobno s izmjenom članka Parlament je usvojio tumačenje u vezi s izjavama o primljenim informacijama u okviru postupaka koji se odnose na imunitet zastupnika; za izvješća u kontekstu imuniteta ne primjenjuje se prijava primljenih informacija.

Uz iznimku prijave imovine, svim izjavama i registru službenih darova može se izravno pristupiti na javno dostupnoj internetskoj stranici Parlamenta.

Prethodno navedene obveze objavljivanja odraz su velike predanosti Europskog parlamenta transparentnosti i etičkim načelima. Štoviše, Kodeksom ponašanja predviđen je i mehanizam nadzora i provedbe njegovih odredbi.

2. SAVJETODAVNI ODBOR O PONAŠANJU ZASTUPNIKA

U skladu s člankom 10. Kodeksa ponašanja Savjetodavni odbor sastoji se od osam zastupnika u Europskom parlamentu. Odbor procjenjuje navodna kršenja Kodeksa ponašanja i savjetuje predsjednika o mogućim mjerama koje treba poduzeti ne samo na zahtjev predsjednika nego i kada mu se to izravno dojavi. Savjetodavni odbor također proaktivno prati pridržavaju li se zastupnici Kodeksa ponašanja i njegovih provedbenih mjera te obavješćuje predsjednika o svim mogućim kršenjima.

2.1 Sastav

Predsjednik Parlamenta na početku svojeg mandata imenuje Savjetodavni odbor, uzimajući u obzir iskustvo zastupnika te političku i rodnu ravnotežu.

Savjetodavni odbor 2015. činilo je osam stalnih članova:

- Monika HOHLMEIER (EPP, Njemačka);
- Ana Catarina MENDES (S&D, Portugal);
- Gerolf ANNEMANSA (PfE, Belgija);
- Chiara GEMMA (ECR, Italija);
- Gilles BOYER (Renew, Francuska);
- Nicolae STEFĂNUȚĂ (Verts/ALE, Rumunjska);
- Martin SCHIRDEWAN (The Left, Njemačka);
- Antonio LÓPEZ-ISTÚRIZ WHITE (EPP, Španjolska).

Predsjednik Parlamenta na početku svojeg mandata također mora imenovati dopunske članove Savjetodavnog odbora, po jednog za svaki klub zastupnika koji nije zastupljen u Savjetodavnom odboru. Zamjenski član kojeg je predsjednica imenovala za prvu polovinu 10. parlamentarnog saziva jest:

- Ivan DAVID (ESN, Češka).

2.2 Predsjednik Odbora

U skladu s drugim podstavkom članka 10. stavka 2. Kodeksa ponašanja svi stalni članovi Savjetodavnog odbora izmjenjuju se svakih šest mjeseci na dužnosti predsjednika. U članku 4. Poslovnika Savjetodavnog odbora dodatno se navodi da rotacija predsjednika, u načelu, slijedi brojčanu zastupljenost klubova zastupnika zastupljenih u Savjetodavnom odboru.

Odborom su tijekom 2025. predsjedale Monika HOHLMEIER (siječanj – ožujak 2025.), Ana Catarina MENDES (travanj – rujan 2025.) i Chiara GEMMA (listopad – prosinac 2025.). Mandat predsjedateljice Chiare Gemme ističe krajem ožujka 2026.

2.3 Sjednice tijekom 2025.

Raspored sjednica Savjetodavnog odbora za 2025. usvojen je 1. listopada 2024. te je održano sljedećih 10 sjednica:

Raspored sjednica tijekom 2025.

- utorak, 28. siječnja
- utorak, 18. ožujka
- utorak, 8. travnja
- utorak, 22. travnja (izvanredna sjednica)
- utorak, 6. svibnja (izvanredna sjednica)
- utorak, 8. srpnja
- utorak, 23. rujna
- utorak, 14. listopada
- utorak, 11. studenoga
- utorak, 16. prosinca

2.4 Ispitani slučajevi i pružene smjernice

2.4.1 Slučajevi navodnih kršenja Kodeksa ponašanja koje Savjetodavnom odboru upućuje predsjednik

Ako postoji razlog za sumnju da je zastupnik možda prekršio Kodeks ponašanja, predsjednik Parlamenta upućuje predmet Savjetodavnom odboru (članak 11. Kodeksa ponašanja). Savjetodavni odbor potom istražuje okolnosti navodnog kršenja Kodeksa i može saslušati dotičnog zastupnika. Savjetodavni odbor upućuje predsjedniku Parlamenta preporuku o mogućoj odluci. Savjetodavni odbor može prema potrebi uključiti preporuku o sankciji.

Predsjednica je tijekom 2025. Savjetodavnom odboru uputila jedan predmet navodnog kršenja Kodeksa ponašanja. Savjetodavni odbor razmotrio je i zatvorio još jedan predmet, koji mu je izvorno upućen krajem 2024.

- **Navodna povreda jedne od glavnih dužnosti zastupnika i obveza objavljivanja informacija u izjavi o privatnim interesima**

Prvo upućivanje predsjednice, koje je Savjetodavni odbor ispitao 2025., odnosilo se na moguću povredu obveze izbjegavanja svake situacije koja bi mogla biti povezana s podmićivanjem, korupcijom ili nedopuštenim utjecajem, kako je propisano člankom 2. točkom (b) Kodeksa ponašanja. Osim upućivanja, Savjetodavni odbor zaprimio je nekoliko pritužbi građana o nedostatku pojedinosti i preciznosti u izjavi o privatnim interesima koju je podnio dotični zastupnik, što bi moglo predstavljati navodnu povredu članka 4. stavka 2. Kodeksa ponašanja.

Savjetodavni odbor pregledao je sve javno dostupne informacije i, nakon saslušanja dotičnog zastupnika, zaključio da se na temelju dostupnih informacija ne može utvrditi povreda članka 2. točke (b). Međutim, utvrđena je povreda članka 4. stavka 2. Kodeksa ponašanja u vezi s izjavom o privatnim interesima. U skladu s preporukama Savjetodavnog odbora predsjednica je odlučila zastupniku izreći sankciju koja se sastoji od gubitka prava na dnevnicu za razdoblje od dva dana u skladu s Poslovnikom Parlamenta. Dotični je zastupnik stoga ažurirao svoju izjavu o privatnim interesima.

- **Navodna povreda obveza objavljivanja informacija o pozivima na događanja koja organiziraju treće strane**

Drugi predmet upućen Savjetodavnom odboru tijekom 2025. odnosio se na moguće kršenje obveza objavljivanja informacija o sudjelovanju zastupnika na događanjima koja organizira treća strana. Za sudjelovanje u događanju saznalo se i praćenjem medija prije nego što je predsjednica uputila predmet Savjetodavnom odboru.

U skladu s člankom 6. stavkom 3. Kodeksa ponašanja i člankom 10. njegovih Provedbenih mjera zastupnici moraju prijaviti da su u obavljanju svojih dužnosti prisustvovali događanjima koja je organizirala treća strana ako je treća strana u cijelosti ili djelomično platila ili nadoknadila putne troškove, troškove smještaja ili dnevnice. Zastupnik u pravilima propisanom roku od 60 dana nije podnio nikakvu izjavu u tom smislu.

Savjetodavni odbor obratio se dotičnom zastupniku i zatražio pojašnjenje. Zastupnik je u svojem odgovoru naveo da su svi troškovi pokriveni osobnim sredstvima i da sudjelovanje na događanju nije bilo u svojstvu zastupnika u Europskom parlamentu.

Tijekom razmatranja slučaja Savjetodavni odbor oslanja se isključivo na informacije koje je dostavio zastupnik, razmjenu informacija među službama i izvore dostupne javnosti. Na temelju toga Savjetodavni odbor zaključio je da se u ovom slučaju ne može utvrditi povreda obveza objavljivanja informacija utvrđenih u Kodeksu ponašanja.

2.4.2 Navodna kršenja Kodeksa ponašanja dojavljena izravno Savjetodavnom odboru

U skladu s člankom 10. Kodeksa ponašanja, navodna kršenja mogu se izravno dojaviti Savjetodavnom odboru, koji ih mora ocijeniti i savjetovati predsjednika o mogućoj mjeri koju treba poduzeti. Savjetodavni odbor tijekom 2025. razmotrio je 11 slučajeva navodnog kršenja Kodeksa ponašanja, kako je navedeno u nastavku.

Dva predmeta bila su povezana s navodnim sukobom interesa. Prvi se predmet uglavnom odnosio na navode o sudjelovanju u plaćenim aktivnostima lobiranja i sukobu interesa u vezi s vanjskim aktivnostima, dok je drugi predmet, koji se u trenutku sastavljanja ovog dokumenta još ocjenjivao, sadržavao različite navode o sukobu interesa, kao i o povredi glavnih dužnosti

zastupnika i drugih obveza objavljivanja informacija (vidjeti predmete br. 1 i 2 u nastavku). Šest predmeta odnosilo se na navodne povrede obveza objavljivanja informacija u izjavi o privatnim interesima (vidjeti predmete br. 3 – 8). Druga dva predmeta odnosila su se na navodne povrede obveza objavljivanja informacija o sastancima (vidjeti predmete br. 9 i 10). Posljednji slučaj izravne dojave odnosio se na navodnu povredu obveze objavljivanja informacija o sudjelovanju na događanjima koja su organizirale treće strane (vidjeti predmet br. 11). U tim su slučajevima primljene izravne dojave privatnih građana, organizacija civilnog društva, zastupnika u Europskom parlamentu i novinara.

- **Plaćene aktivnosti lobiranja i sukob interesa**

Prvi slučaj izravne dojave Savjetodavni odbor ispitao je nakon pritužbe koja se odnosila na vanjske aktivnosti zastupnika u Europskom parlamentu koji je navodno prekršio obveze iz članka 2. točke (c) Kodeksa ponašanja i imao mogući sukob interesa iz članka 3.

Konkretno, podnositelj pritužbe uputio je na to da popratne aktivnosti dotičnog zastupnika možda nisu u skladu s pravilima kojima se zabranjuje sudjelovanje zastupnika u plaćenim aktivnostima lobiranja koje su izravno povezane s postupkom donošenja odluka na razini Unije. Zastupnik je u svojoj izjavi o privatnim interesima propisno prijavio dotične plaćene dodatne aktivnosti i primljenu naknadu.

Kodeksom ponašanja zastupnicima se ne zabranjuje obavljanje plaćenih ili neplaćenih dodatnih aktivnosti. Budući da je mandat u Europskom parlamentu ograničenog trajanja, od zastupnika se ne može tražiti da se odreknu svojih profesionalnih ili drugih popratnih aktivnosti tijekom mandata. Međutim, Kodeksom ponašanja utvrđuju se određena ograničenja za dodatne aktivnosti zastupnika (članak 2.), kao i pravila o sukobu interesa (članak 3.) i obveze objavljivanja informacija (članak 4.).

Savjetodavni odbor imao je zadaću ocijeniti koja se vrsta aktivnosti može smatrati zabranjenim plaćenim lobiranjem u skladu s Kodeksom ponašanja, neovisno o činjenici da je položaj propisno prijavljen u dobroj vjeri u skladu s člankom 4. Kodeksa ponašanja. Savjetodavni odbor razmijenio je informacije sa zastupnikom.

Kad je riječ o navodnoj povredi članka 2. točke (c) Kodeksa ponašanja o plaćenim aktivnostima lobiranja, Savjetodavni odbor nije uspio postići dogovor o konačnoj ocjeni situacije. Postojala su dva različita stajališta.

S jedne strane, tvrdilo se da je izmjena članka 2. točke (c) Kodeksa ponašanja bila namjerna i da je njome stvoreno novo pravilo koje treba primijeniti. Zastupnik je sudjelovao u radu regionalnih tijela za donošenje odluka interesne organizacije, i primio je naknadu za vrijeme provedeno na takvom radu. Svrha predmetne organizacije bila je, među ostalim, utjecati na zakonodavstvo EU-a. Regionalne aktivnosti ne bi trebale biti isključene iz primjene pravila jer bi se time stvorila rupa u zakonu koja bi omogućila sudjelovanje zastupnika u plaćenim aktivnostima na supsidijarnoj razini, što i dalje doprinosi sveukupnom lobiranju.

S druge strane, tvrdilo se da se nova pravila moraju primjenjivati restriktivno u pogledu slobode zastupnika da obavljaju vanjske aktivnosti. Naknada koju je primio zastupnik više je predstavljala povrat troškova. Postavljeno je pitanje mogu li se regionalne aktivnosti smatrati lobiranjem izravno na razini EU-a jer su usredotočene na provedbu prava EU-a na regionalnoj razini. Smatranje aktivnosti na regionalnoj razini plaćenim lobiranjem izravno povezanim s postupkom donošenja odluka na razini EU-a odvratilo bi zastupnike od sudjelovanja u udrugama na regionalnoj i lokalnoj razini. Činjenica da su aktivnosti i naknada propisno prijavljeni također pokazuje visok stupanj transparentnosti.

Kad je riječ o sukobu interesa, Savjetodavni odbor nije smatrao da u danom kontekstu postoji opći sukob interesa kao takav. Međutim, kad bi zastupnik bio predložen za izvjestitelja ili izvjestitelja u sjeni za predmet koji bi trebao biti povezan s popratnim aktivnostima zastupnika, pravila o sukobu interesa morala bi se pažljivo poštovati, a zastupnik bi u svojim izjavama o svijesti o sukobu interesa trebao prijaviti svaku takvu moguću situaciju. U tom je smislu Savjetodavni odbor zaključio da bi zastupnik trebao pažljivo poštovati pravila i obveze utvrđene u Kodeksu ponašanja, posebno u pogledu sukoba interesa kako je utvrđeno u članku 3.

U **drugom slučaju**, prema navodima podnositelja pritužbe, zastupnik koji je imenovan izvjestiteljem navodno je bio u sukobu interesa i nije ispunio obvezu prijave tog sukoba interesa u izjavi o svijesti o sukobu interesa podnesenoj prije preuzimanja uloge izvjestitelja.

Nadalje, podnositelji pritužbe doveli su u pitanje potpunost izjave o privatnim interesima zastupnika i osvrnuli se na moguće kršenje obveza u pogledu sastanaka i objavljivanja informacija (članci 7. i 8. Kodeksa ponašanja) od strane istog zastupnika. Ocjena ovog predmeta bit će dovršena 2026.

- **Izjave o privatnim interesima**

Treći slučaj odnosio se na monetizaciju aktivnosti zastupnika u Europskom parlamentu na društvenim mrežama, koju zastupnik nije prijavio u svojoj izjavi o privatnim interesima. Savjetodavni odbor zatražio je od zastupnika da pojasni zašto takve aktivnosti nisu uključene u izjavu o privatnim interesima. Zastupnik je u pisanom obliku odgovorio da nije ostvario prihod od sadržaja na društvenim mrežama povezanog s parlamentarnim aktivnostima, već od prethodnih aktivnosti u svojstvu influencera. Zastupnik je od Savjetodavnog odbora zatražio i smjernice o tome kako bolje ispuniti obveze objavljivanja informacija u izjavi o privatnim interesima.

Savjetodavni odbor predložio je da zastupnik ažurira svoju izjavu o privatnim interesima kako bi se uključile sve aktivnosti povezane s društvenim medijima, uključujući sponzorstva, ako ukupna naknada u kalendarskoj godini premašuje 5 000 EUR bruto, kao i sve druge relevantne informacije. Savjetodavni odbor objasnio je da aktivnosti na medijskim kanalima u vlasništvu trećih strana i na kojima svi ostvareni prihodi idu isključivo tim trećim stranama nisu obuhvaćene područjem primjene Kodeksa ponašanja. Savjetodavni odbor savjetovao je zastupniku da svakako izbjegava svaku monetizaciju sadržaja povezanog s njegovim parlamentarnim radom.

Naposljetku, ako se zastupnik predloži za izvjestitelja ili izvjestitelja u sjeni za predmete povezane s aktivnostima poduzeća koja se oglašavaju u okviru aktivnosti influencera, Savjetodavni odbor preporučuje da zastupnik prijavi situaciju u odgovarajućoj izjavi o svijesti o sukobu interesa. Nakon što je primio na znanje da je zastupnik ažurirao izjavu o privatnim interesima kako je preporučeno, Savjetodavni odbor odlučio je predmet smatrati zaključenim.

Četvrti predmet pokrenut je zbog pritužbe koju je Savjetodavni odbor primio 2025. u vezi s promotivnim videozapisom koji je zastupnik objavio na društvenim mrežama u cilju promicanja jednog poduzeća. Savjetodavni odbor procijenio je može li se sudjelovanje zastupnika u

komercijalnom oglasu smatrati sukobom interesa, a time i kršenjem članka 3. Kodeksa ponašanja. Također je ispitao je li zastupnik od poduzeća primio financijsku ili bilo koju drugu vrstu potpore jer je to moglo dovesti do kršenja obveza zastupnika u pogledu otkrivanja privatnih interesa u skladu s člankom 4. Kodeksa ponašanja. Savjetodavni odbor poslao je zastupniku pisani zahtjev za pojašnjenje. Zastupnik je odgovorio da nije primljena financijska ili druga vrsta potpore u zamjenu za promotivni videozapis objavljen na društvenim mrežama. Uzimajući u obzir odgovor zastupnika i javno dostupne informacije o tom predmetu, nije utvrđeno kršenje Kodeksa ponašanja.

Peti predmet odnosio se na pritužbu u vezi s članstvom zastupnika u odboru političke stranke iz treće zemlje i njegovim aktivnim sudjelovanjem u aktivnostima te stranke. Te aktivnosti navodno nisu prijavljene u izjavi zastupnika o privatnim interesima. Prvo pitanje koje je Savjetodavni odbor ispitao u ovom predmetu odnosilo se na usklađenost popratnih aktivnosti zastupnika u političkoj stranci treće zemlje s Kodeksom ponašanja. Savjetodavni odbor utvrdio je da u Kodeksu ponašanja nema ograničenja za takve vanjske aktivnosti te da aktualni zastupnici u Europskom parlamentu mogu obnašati dužnost, davati financijske doprinose i sudjelovati u aktivnostima političkih stranaka iz trećih zemalja. Kad je riječ o obvezama objavljivanja informacija, Savjetodavni odbor poslao je zastupniku zahtjev za pojašnjenje trenutačnih i prošlih aktivnosti i članstava.

Zastupnik je samoinicijativno ažurirao svoju izjavu o privatnim interesima i poslao pisani odgovor na zahtjev odbora za pojašnjenje. Savjetodavni odbor odlučio je da se ne može utvrditi kršenje Kodeksa ponašanja.

Šesti predmet odnosio se na navodne nepodudarnosti između informacija u izjavi o privatnim interesima zastupnika i nacionalne izjave koja se svake godine podnosi u dotičnoj državi članici. Savjetodavni odbor konstatirao je da je područje primjene nacionalne izjave različito i šire od izjave o privatnim interesima koja se zahtijeva Kodeksom ponašanja. Nakon početne analize sadržaja Savjetodavni odbor poslao je dotičnom zastupniku zahtjev za pojašnjenje u kojem je postavio pitanje o prirodi i značajkama trenutačnih i prošlih aktivnosti.

Na temelju preporuke Savjetodavnog odbora zastupnik je ažurirao svoju izjavu o privatnim interesima u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Kodeksu ponašanja.

Sedmi predmet odnosio se na navodne nepodudarnosti između podataka sadržanih u službenoj računovodstvenoj evidenciji trgovačkih društava u državi članici i izjave o privatnim interesima zastupnika.

Iako Savjetodavni odbor nema ovlasti provjeravati ili potvrđivati nacionalne evidencije, odlučio je poslati pismo zastupniku s preporukom za provjeru obveza objavljivanja iz Kodeksa ponašanja. Mandat zastupnika završio je ubrzo nakon odluke Savjetodavnog odbora. Stoga je predmet zaključen zbog isteka mandata.

Osmi predmet procijenjen je nakon navoda o mogućem sudjelovanju zastupnika u plaćenim aktivnostima lobiranja u ime vlade treće zemlje i raznih drugih navodnih kršenja obveza objavljivanja informacija.

Savjetodavni odbor ispitao je sadržaj i izvore pritužbe te aktivnosti koje je zastupnik prijavio, a da pritom nije pronašao nikakve informacije o navodnim aktivnostima lobiranja ili drugim kršenjima obveza objavljivanja informacija. U skladu s pravilom 12. Poslovnika Savjetodavnog odbora, Odbor je zaključio da je pritužba očito neutemeljena i zatvorio predmet.

- **Objavljivanje sastanaka**

Deveti predmet bio je usmjeren na navodno kršenje članka 7. stavka 1. Kodeksa ponašanja od strane najmanje dvaju zastupnika u vezi s člankom 5. Međuinstitucijskog sporazuma o obveznom registru transparentnosti. Predmet se odnosio na sastanke održane u prostorima Europskog parlamenta s predstavnikom interesnih skupina koji nije upisan u registar transparentnosti.

Savjetodavni odbor napomenuo je da se Međuinstitucijskim sporazumom nameću obveze institucijama koje su njegove potpisnice, a ne pojedinačnim zastupnicima. Člankom 5. Međuinstitucijskog sporazuma uvodi se načelo uvjetovanosti. To znači da se sve institucije potpisnice obvezuju da će upis u registar transparentnosti EU-a biti nužan preduvjet za predstavnike interesnih skupina koji žele imati određene interakcije sa zastupnicima ili osobljem. Međutim, svaka institucija može odlučiti koje aktivnosti zahtijevaju upis predstavnika interesnih skupina u registar i u kojim aktivnostima predstavnici interesnih

skupina mogu sudjelovati čak i ako nisu upisani u registar. Europski parlament interno je proveo članak 5. Međuinstitucijskog sporazuma Odlukom Predsjedništva od 12. lipnja 2023., kojom se detaljno uređuje sudjelovanje predstavnika interesnih skupina na događanjima koja se održavaju u prostorima Parlamenta.

Člankom 7. stavkom 1. Kodeksa ponašanja predviđa se da bi se „zastupnici trebali sastajati samo s predstavnicima interesnih skupina koji su upisani u registar transparentnosti uspostavljen Međuinstitucijskim sporazumom o obveznom registru transparentnosti“. Upotreba izraza „trebali” upućuje na snažnu preporuku, za razliku od drugih članaka Kodeksa ponašanja u kojima se izraz „moraju” upotrebljava za stvaranje obveze.

Stoga se članak 7. stavak 1. Kodeksa ponašanja ne može tumačiti na način da se njime stvara obveza za zastupnike da se sastaju samo s predstavnicima interesnih skupina koji su upisani u registar transparentnosti jer bi to moglo biti u suprotnosti s načelom slobode mandata. Zastupnici su obvezni prijaviti zakazane sastanke povezane s parlamentarnim radom s predstavnicima interesnih skupina obuhvaćenima područjem primjene registra transparentnosti, bez obzira na to jesu li upisani u registar. Člankom 7. stavkom 2. Kodeksa ponašanja nije utvrđen obvezni rok za objavu sastanka.

S obzirom na primjenjivi pravni okvir, u skladu s kojim se zastupnike ne može spriječiti da se sastaju s organizacijama ili pojedincima koji nisu upisani u registar transparentnosti, Savjetodavni odbor zaključio je da se ne može utvrditi kršenje članka 7. stavka 1.

Deseti predmet odnosio se na pritužbu zbog nedostatka preciznosti obveza objavljivanja informacija o sastancima zastupnika (članak 7. Kodeksa ponašanja). Tijekom ispitivanja Savjetodavni odbor primijetio je da zastupnik objavljuje sastanke i time poštuje obveze objavljivanja informacija. Međutim, Savjetodavni odbor poslao je zastupniku pismo o izjavi o sastancima i, konkretnije, o važnosti da se pojasni o kojim se parlamentarnim predmetima raspravljalo na svakom od sastanaka, ako je primjenjivo.

Zastupnik je stoga izmijenio prethodno objavljene unose za različite sastanke i slijedio preporuke za sastanke održane nakon primitka pisma.

- **Prisustvovanje događanjima koja je organizirala treća strana**

U **jedanaestom predmetu** istaknuto je da je zastupnik sudjelovao na događanju koje je organizirala treća strana. Savjetodavni odbor napomenuo je da izjava nije podnesena u roku propisanom Kodeksom ponašanja te je odlučio stupiti u kontakt sa zastupnikom kako bi zatražio pojašnjenje. Ocjena tog predmeta bila je u tijeku krajem 2025. i bit će dovršena 2026.

2.4.3. Slučajevi utvrđeni nadzorom pridržavanja odredbi

U skladu s člankom 10. stavkom 5. trećim podstavkom Kodeksa ponašanja i u skladu s člankom 9. Poslovnika Savjetodavnog odbora, zadatak je Savjetodavnog odbora da proaktivno prati poštuju li zastupnici Kodeks ponašanja i njegove provedbene mjere. Savjetodavni odbor može obavijestiti predsjednika o svakoj mogućoj povredi tih odredbi.

U skladu s člankom 9. Poslovnika Savjetodavnog odbora tajništvo u ime Savjetodavnog odbora na temelju međuresorne razmjene informacija i izvora dostupnih javnosti provodi redovite provjere pridržavanja zastupnika odredbi Kodeksa ponašanja i njegovim Provedbenim mjerama, kao i nasumične provjere, te prije svake sjednice Savjetodavnog odbora priprema popis svih predmeta koje bi trebalo dodatno razmotriti.

Savjetodavni odbor zatražio je od tajništva da dostavi potpuni pregled svih navoda koji se odnose na zastupnike. Na temelju toga tajništvo je 2025. pripremilo popis od 28 predmeta utvrđenih praćenjem (13 predmeta) ili predmeta koje su podnijele treće strane (15 predmeta), od kojih je Savjetodavni odbor dodatno razmotrio četiri predmeta. Ostali predmeti bili su izvan područja primjene Kodeksa ponašanja, više nisu bili relevantni u vrijeme ispitivanja ili su također izravno prijavljeni Savjetodavnom odboru.

Četiri predmeta utvrđena praćenjem koja je Savjetodavni odbor naknadno ispitao odnosila su se na sudjelovanje zastupnika u događanjima koja su organizirale treće strane. U sva četiri predmeta zastupnici nisu podnijeli izjavu o sudjelovanju u roku od 60 dana utvrđenom u Provedbenim mjerama. U sva četiri predmeta Savjetodavni odbor stupio je u kontakt sa zastupnicima. Zastupnici su potvrdili da nisu primili nikakvu financijsku ili drugu potporu u vezi sa sudjelovanjem na dotičnom događanju te da su sudjelovali osobno ili kao predstavnici svojih nacionalnih političkih stranaka, a ne u svojstvu zastupnika u Europskom parlamentu.

Savjetodavni odbor u dva je navrata podsjetio zastupnike da prijave sve sastanke s predstavnicima trećih zemalja u skladu s člankom 7. Kodeksa ponašanja, ako je to primjenjivo na njihovu situaciju. S obzirom na to da se Savjetodavni odbor oslanja na informacije koje su dostavili zastupnici i da nisu iznesene proturječne informacije iz dostupnih izvora, odlučio je da nisu potrebne daljnje mjere.

2.4.4. Zahtjev zastupnika za smjernice o tumačenju i primjeni Kodeksa ponašanja

U skladu s člankom 10. stavkom 5. Kodeksa ponašanja svaki zastupnik može zatražiti smjernice od Savjetodavnog odbora o tumačenju i primjeni odredbi Kodeksa te se ima pravo pozvati na te smjernice. Savjetodavni odbor pruža takve smjernice u povjerenju i u roku od 30 kalendarskih dana. Savjetodavni odbor primio je 2025. dva zahtjeva zastupnika za smjernice.

- **Smjernice o mogućem sukobu interesa koji proizlazi iz činjenice da je zastupnik manjinski dioničar u trgovačkom društvu**

Prvi zahtjev odnosio se na tumačenje i provedbu odredbi Kodeksa ponašanja u pogledu izjave o svijesti o sukobu interesa. Zastupnik je zatražio smjernice o primjenjivim obvezama objavljivanja prije no što je imenovan izvjestiteljem za nezakonodavni predmet širokog opsega, uzimajući u obzir trenutačne aktivnosti, članstva i udjele navedene u izjavi o privatnim interesima. Savjetodavni odbor preporučio je da zastupnik u svojoj izjavi o svijesti o sukobu interesa izjavi da bi situacija mogla dovesti do sukoba interesa te da opiše situaciju u odjeljku obrasca za slobodan unos teksta u skladu s člankom 3. stavkom 5. Kodeksa ponašanja.

Zastupnik je slijedio preporuku Savjetodavnog odbora i u skladu s tim podnio svoju izjavu o svijesti o sukobu interesa. Nadležni odbor kasnije je slijedio postupak predviđen člankom 3. stavkom 5. i odlučio da zastupnik može nastaviti sa svojim radom na temelju toga što mogući sukob interesa nije spriječio zastupnika da izvršava svoj mandat u javnom interesu.

- **Smjernice o mogućim sukobima interesa i profesionalnim aktivnostima**

Drugi zahtjev sadržavao je pitanja zastupnika o mogućim sukobima interesa u kontekstu trenutačnih aktivnosti, članstava, udjela i drugih privatnih interesa uz obnašanje dužnosti zastupnika. U pruženim smjernicama Savjetodavni odbor objasnio je da bi sukobe interesa trebalo procijeniti uzimajući u obzir konkretnu situaciju, s obzirom na stvarni rad koji se obavlja kao zastupnik u Europskom parlamentu u javnom interesu.

Budući da se *prima facie* činilo da iznesene okolnosti nisu nespojive s odredbama Kodeksa ponašanja, zastupnik je primio preporuku da ažurira izjavu o privatnim interesima kako bi se situacija detaljno i precizno opisala. Zastupnika se također podsjetilo da od slučaja do slučaja ocijeni kako ispuniti izjave o svijesti o sukobu interesa ako zastupnik u budućnosti bude predložen za izvjestitelja ili izvjestitelja u sjeni za predmet koji se odnosi na dotične privatne interese.

Tajništvo je tijekom godine, u skladu sa svojom ustaljenom praksom, nastavilo odgovarati na upite koje su podnijeli zastupnici ili njihovi parlamentarni asistenti o tome kako da tumače i ispravno primjenjuju odredbe Kodeksa ponašanja i njegovih provedbenih mjera, uz istodobno smanjenje, koliko god je to moguće, njihovog administrativnog opterećenja. Savjeti pruženi na razini tajništva općenito služe kao preliminarne smjernice. Zastupnike se podsjetilo da Savjetodavnom odboru mogu podnijeti zahtjev za pružanje službenih smjernica o istoj temi.

3. AKTIVNOSTI POVEZANE S KODEKSOM PONAŠANJA

3.1 Podnošenje i ažuriranje izjava o privatnim interesima zastupnika

U skladu s člankom 4. Kodeksa ponašanja zastupnici moraju podnijeti detaljne i točne izjave o privatnim interesima prije kraja prve sjednice nakon izbora za Europski parlament ili u roku od 30 dana nakon preuzimanja dužnosti tijekom parlamentarnog saziva. Predsjednika moraju obavijestiti o svim promjenama koje utječu na njihovu izjavu do kraja sljedećeg mjeseca nakon svake promjene.

Tijekom 2025. podnesene su ukupno 193 izjave o privatnim interesima, od kojih je šest podneseno nakon početka novog mandata, a 187 izjava bilo je ažurirano. U usporedbi s istim razdobljem devetog parlamentarnog saziva, riječ je o znatnom povećanju ažuriranja izjava o privatnim interesima.

3.2 Podnošenje drugih izjava

- Izjava o svijesti o sukobu interesa

Zastupnici koji preuzimaju određene dužnosti (potpredsjednik, kvestor, predsjednik ili potpredsjednik odbora ili izaslanstva) ili obnašaju određene funkcije (izvjestitelj, izvjestitelj u sjeni ili sudionik u službenom izaslanstvu ili međuinstitucijskim pregovorima) moraju izjaviti jesu li svjesni sukoba interesa u odnosu na odgovornosti dotične službe, izvješća, mišljenja, izaslanstva ili pregovora. U slučaju da su svjesni da se nalaze u sukobu interesa, Kodeksom ponašanja uspostavlja se poseban postupak.

Od siječnja do prosinca 2025. podneseno je 6805 izjava, što pokazuje visok stupanj pridržavanja odredbi. Kako je predviđeno u prethodnom godišnjem izvješću, kada su odbori počeli intenzivnije raditi na zakonodavnim prijedlozima, broj tih izjava znatno se povećao.

- Prijava imovine

Izjava o imovinskom stanju mora se podnijeti na početku i na kraju svakog mandata. Izjava obuhvaća imovinu (nepokretnu imovinu, financijske instrumente i bankovne račune izvan EU-a) i obveze kao što su zajmovi. Te se izjave ne objavljuju i dostavljaju se samo pravosudnim tijelima u kontekstu sudskih postupaka.

Većina imovinskih kartica podnesena je tijekom prethodne godine zbog početka novog mandata. U 2025. zastupnici na odlasku i novi zastupnici podnijeli su 11 prijava imovine.

- Prijava primljenih informacija

Ova je izjava prilog izvješću ili mišljenju na razini odbora u kojem se navodi od kojih je osoba ili organizacija (ako ih je bilo) izvjestitelj primio informacije tijekom pripreme svojeg stajališta. Izvješća bez prijave primljenih informacija ne mogu se razmatrati na plenarnoj sjednici. Stoga su sva izvješća odbora o kojima se glasovalo na plenarnoj sjednici od siječnja do prosinca 2025., osim onih u predmetima povezanima s imunitetom na koja se ne primjenjuje prijava primljenih informacija, u skladu sa zahtjevom.

- Darovi

U skladu s odredbama Kodeksa ponašanja darovi u vrijednosti manjoj od 150 EUR ne moraju se prijavljivati. Od početka 2025. do kraja godine u registru darova prijavljena su i objavljena 44 dara.

- Izjava o prisustvovanju događanjima koja su organizirale treće strane

Izjava o prisustvovanju događanjima koja su organizirale treće strane potrebna je ako je troškove putovanja, smještaja ili boravka zastupnika u cijelosti ili djelomično platila ili nadoknadila treća strana. Tijekom 2025. podneseno je 212 izjava.

- Objavljivanje sastanaka

Zastupnici moraju objavljivati na internetu sve planirane sastanke u vezi s parlamentarnim radom zakazane s predstavnicima interesnih skupina koji su obuhvaćeni područjem primjene registra transparentnosti ili s predstavnicima javnih tijela trećih zemalja, uključujući njihove diplomatske misije i veleposlanstva. Za 2025. prijavljeno je ukupno 32 122 sastanaka.

3.3 Podizanje svijesti

Člankom 10. stavkom 7. Kodeksa ponašanja traži se od Savjetodavnog odbora da redovito podiže svijest zastupnika o Kodeksu ponašanja i njegovim provedbenim mjerama. U članku 7. Poslovnika Savjetodavnog odbora dodatno se navodi da Savjetodavni odbor redovito podiže svijest zastupnika o Kodeksu ponašanja i njegovim provedbenim mjerama provođenjem informativne kampanje usmjerene na sve zastupnike o njihovim obvezama najmanje jednom godišnje.

Osim toga, člankom 15. Provedbenih mjera utvrđuje se da nadležna služba (Administrativni odjel zastupnika) mora pomagati nadležnim tijelima u podizanju svijesti zastupnika o tim mjerama u redovitim vremenskim razmacima tijekom parlamentarnog saziva te mora osigurati prilagođeno osposobljavanje za zastupnike koje je dostupno na zahtjev u bilo kojem trenutku tijekom parlamentarnog saziva.

Kako bi se zastupnicima pružila potpora u poštovanju Kodeksa ponašanja, Administrativni odjel zastupnika organizirao je 2025. četiri prilagođena individualna tečaja osposobljavanja na zahtjev zastupnika, jedan informativni sastanak za parlamentarne asistente i tri prilagođena tečaja osposobljavanja za osoblje klubova zastupnika.

Administrativni odjel zastupnika također je sudjelovao u 13 tečajeva osposobljavanja o dobrom vođenju ureda koje je za zastupnike organizirao DG PERS te na obveznom tečaju osposobljavanja za parlamentarne asistente kako bi se podigla svijest o sadržaju Kodeksa ponašanja i ulozi Savjetodavnog odbora.

Osim toga, zastupnicima i njihovim uredima pružena je individualna pomoć tijekom cijele godine, što im je pomoglo da uspješno ispune različite obveze. Administrativni odjel zastupnika u prosjeku prima oko 10 – 12 zahtjeva za pomoć po radnom danu u vezi s pitanjima povezanima s Kodeksom ponašanja, telefonom ili e-poštom.

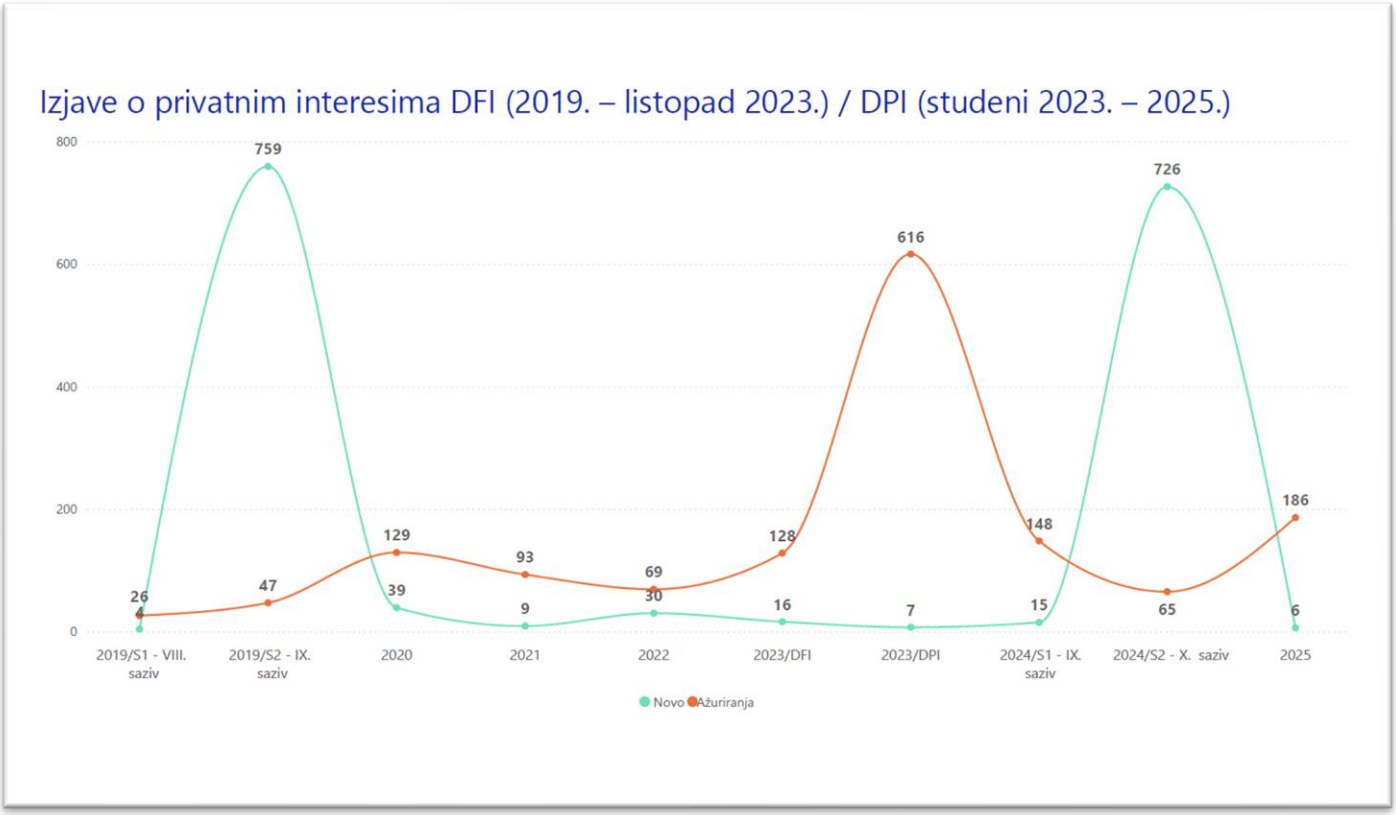
3.4 STATISTIKA

		2024. prva polovina	2024. druga polovina *	2025. prva polovina	2025. druga polovina
Izjave o privatnim interesima	**novoizabrani zastupnici**	102	726	1	5
	Ažuriranja	61	65	99	87
	Ukupno	163	791	100	93
Izjave o prisustvovanju događanjima koja su organizirale treće strane		64	76	109	103
Prijave darova		9	12	26	18
Izjave o svijesti o sukobu interesa		575	1418	3827	2978
Prijava imovine		13	726	2	9
Objavljivanje sastanaka		5970	16 823	20 415	11 707
Predmeti u kojima je postupao Savjetodavni odbor	**Upućivanja predsjednika**	4	1	2	0
	Smjernice	1	0	1	1
	Izravne prijave	1	3	3	8
	Praćenje	0	2	1	3

*Početak desetog parlamentarnog saziva

3.5. GRAFIČKI PRIKAZI ANALIZE TRENDOVA

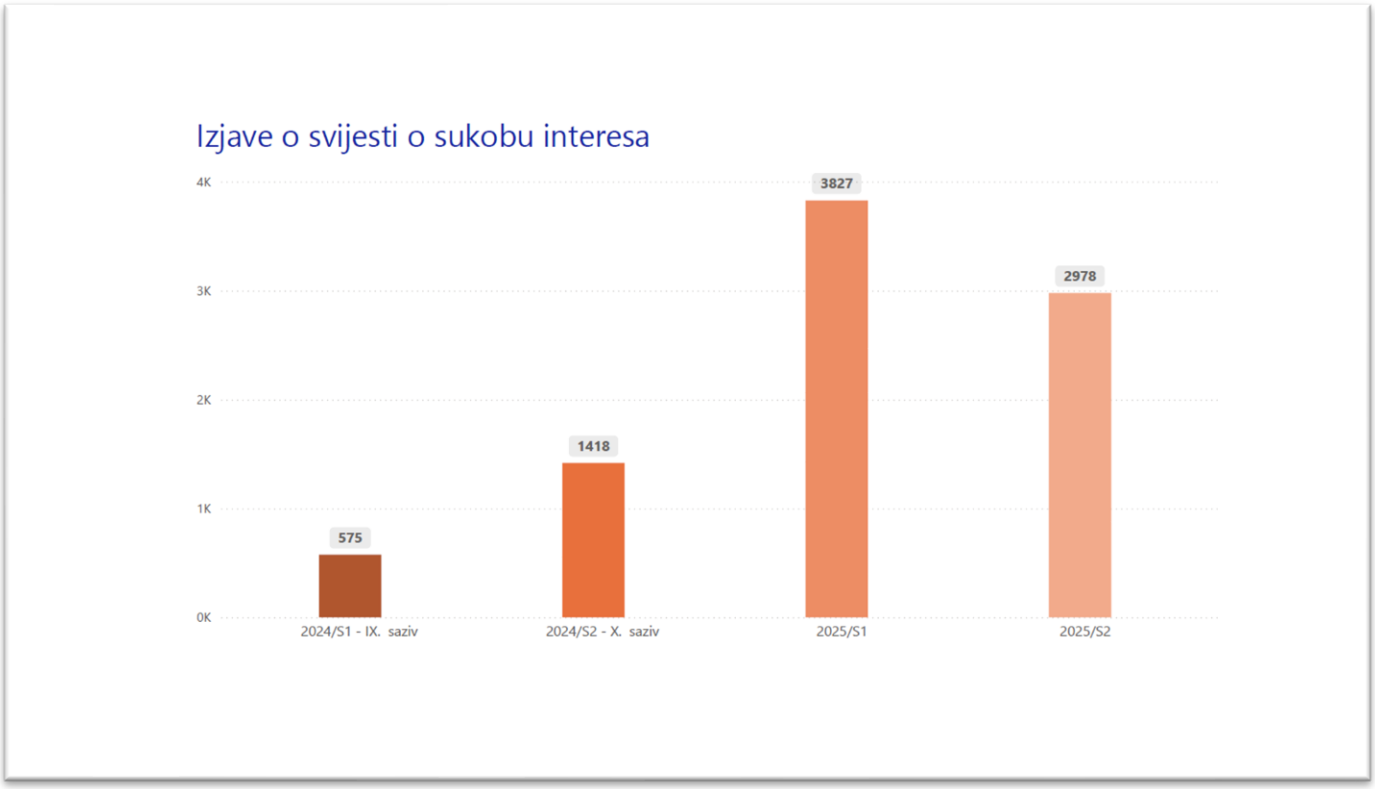
Izvor podataka: interna statistika Administrativnog odjela zastupnika

Zelena crta prikazuje izjave o privatnim interesima na početku mandata [navedene izjave o financijskim interesima do studenoga 2023.]. Svi novi zastupnici podnijeli su svoje izjave na vrijeme.

Narančasta linija predstavlja broj ažuriranih deklaracija. Ažuriranja se provode najkasnije do kraja mjeseca koji slijedi nakon promjene. Od studenoga do prosinca 2023., nakon revizije Kodeksa ponašanja, svi zastupnici morali su podnijeti novu izjavu o privatnim interesima.

U usporedbi s istim razdobljem nakon izbora 2019. zabilježen je znatan uzlazni trend u broju ažuriranja izjava o privatnim interesima 2024. i 2025.

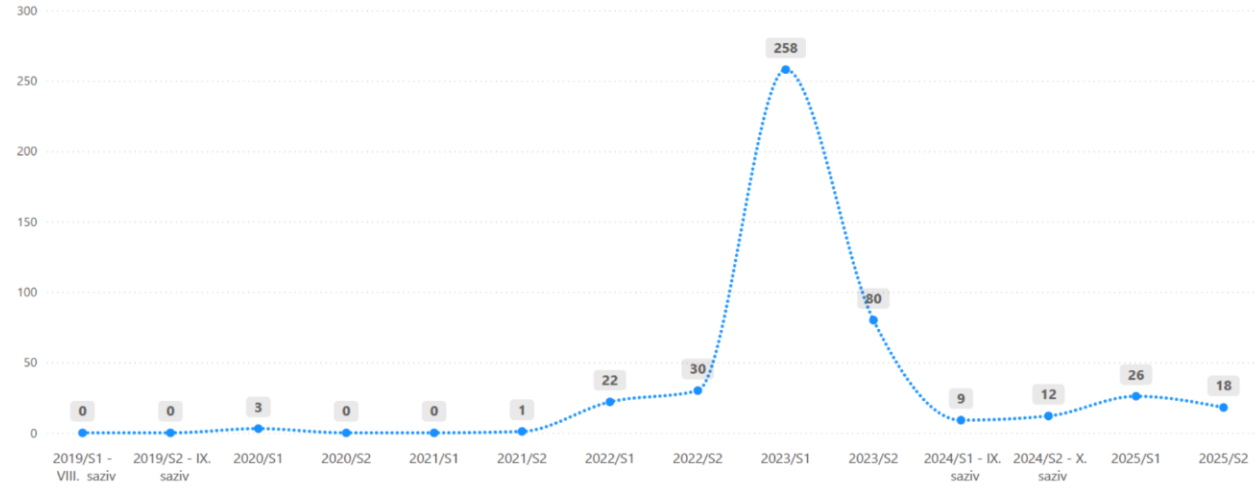

Izjave o svijesti o sukobu interesa uvedene su u revidirani Kodeks ponašanja u studenome 2023.

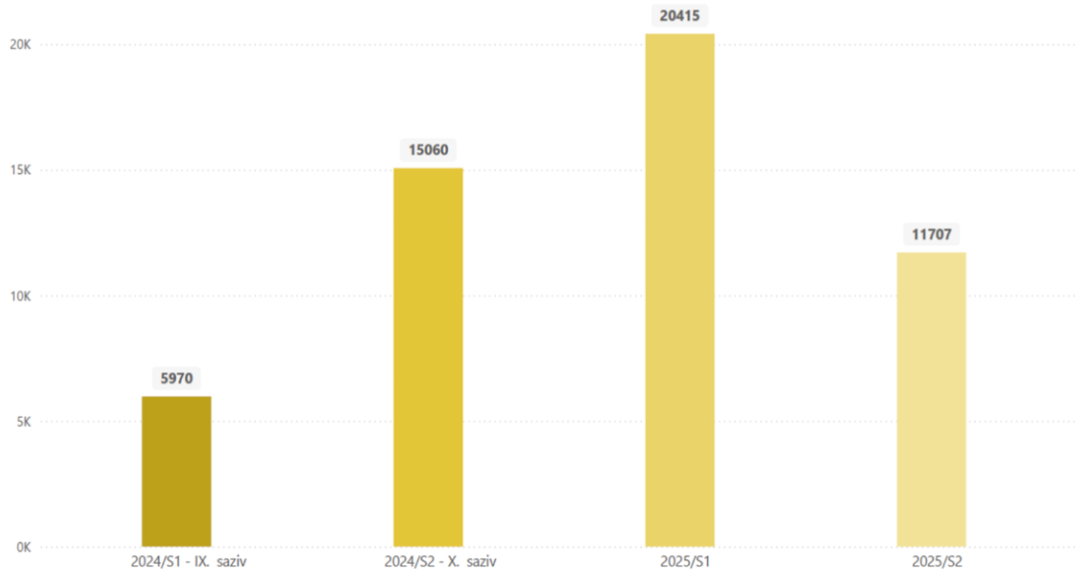

Pravila o izjavama o prisustvovanju događanjima trećih strana u biti se nisu promijenila. Tijekom godina postoji jasan uzlazni trend broja izjava.

Prijave darova

Objavljivanje sastanaka

U studenome 2023. pravila o objavljivanju sastanaka s predstavnicima interesnih skupina predstavnika trećih zemalja proširena su kako bi se obuhvatili svi zastupnici.

Podaci pokazuju da su izravne prijave postale glavni izvor predmeta u kojima postupa Savjetodavni odbor. To pokazuje visoku razinu osviještenosti javnosti o revidiranim pravilima unutar i izvan Europskog parlamenta.

Podaci pokazuju da se radno opterećenje Savjetodavnog odbora s vremenom stalno povećavalo.

4. UPRAVNI POSLOVI

Administrativni odjel zastupnika pri Glavnoj upravi Predsjedništva osigurava usluge tajništva za Savjetodavni odbor te ga je glavni tajnik proglasio nadležnom službom u skladu s člancima 7., 8., 9., 14. i 15. Provedbenih mjera.

Podaci za kontakt su sljedeći:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Europski parlament

Secretariat of the Advisory Committee on the Conduct of Members (Tajništvo Savjetodavnog odbora o ponašanju zastupnika)
60, Rue Wiertz
SPAAK 07B022
B-1047 Bruxelles